

Samenvatting

In onze huidige maatschappij zijn werk en privé de twee belangrijkste gebieden in het leven van een werkend persoon. Dus werkende mannen en vrouwen zijn steeds meer betrokken bij het managen van de ervaren conflicten bij het vervullen van de tweeslachtige vraag en verantwoordelijkheden van werk en privé-aangelegenheden. De onomkeerbare veranderingen in de samenstelling van de beroepsbevolking in combinatie met het groeiend aantal werknemers in niet-traditionele familievormen zorgen voor meer aandacht voor de conflicten die ervaren worden door werkende mannen en vrouwen bij het balanceren van de wedijverende vragen en verantwoordelijkheden van werk en familierollen. Werk-privé storingen (WPS) en privé-werk storingen (PWS) worden ervaren als de druk vanuit beide gebieden onverenigbaar is. Uitgaande van deze stelling is het fenomeen WPS en PWS onderzocht met behulp van meerdere methodologieën en draagt deze studie bij aan het vakgebied middels de introductie van een meer systematische aanpak om te kunnen meten wat aan beide voorafgaat.

In hoofdstuk 1 zijn de belangrijkste problemen met betrekking tot WPS en PWS beschouwd. Het gebied is benaderd vanuit een politieke, sociale, empirische en theoretische optiek. Dit hoofdstuk stelt vast dat WPS en PWS potentiële problemen zijn voor iedereen in de maatschappij. Inderdaad geven de historische en demografische trends aan dat vrouwen in toenemende mate zullen deelnemen aan het arbeidsproces (en hun mannelijke collega's vergezellen). Het feit dat WPS en PWS een groter probleem voor beide seksen wordt, is zekerder dan de wijze waarop het zich zal uiten. Empirisch gezien, toont een overzicht van de relevante literatuur dat elementen die voorafgaan (antecedenten) aan WPS en PWS niet systematisch onderzocht zijn en er weinig bewijs is gevonden om een sterk verband tussen WPS/PWS en meer objectieve 'structurele' variabelen (bijv. leeftijd en sekse) te leggen. Dit hoofdstuk verschaft de volgende conclusies (1) WPS en PWS is een probleem voor zowel mannen als vrouwen, (2) de antecedenten van PWS/WPS dienen op een systematische wijze onderzocht te worden,

(3) een meer samenhangend totaalbeeld kan geschetst worden van het fenomeen door ook te kijken naar positieve effecten. Dit hoofdstuk introduceert de hoofd onderzoeksvraag en de stelling en de methoden die gebruikt worden.

In hoofdstuk 2 is een WPS/PWS-belasting model getest door gebruik te maken van een testgroep, geworven via het Internet. In specifiekere zin evalueerde deze studie de aantoonbare rol van zowel WPS en PWS tussen vereisten en overbelasting vanwege het werk. Dit onderzoek geeft de volgende inzichten: (1) het draagt bij aan kennis van het natuurlijke bemiddelende effect van WPS en PWS op de relatie tussen vereisten en burn-out., (2) het geeft een preciezere specificatie vereisten vanuit werk en privé die vermoedelijk overbelasting veroorzaken, (3) het onderzoekt mogelijke verschillen in de vereisten die de seksen ervaren in relatie tot vereisten, WPS/PWS, en overbelasting; en (4) het laat het nut zien van dataverzameling via internet. De resultaten van dit onderzoek laten een aantoonbaar bewijs zien voor de rol van WPS/PWS met betrekking tot werkbelasting en overbelasting. Hierbij kwam specifiek naar voren dat de thuisbelasting bij mannen bijdroeg aan het gevoel van overbelasting op het werk, terwijl voor vrouwen WPS van invloed was op overbelasting.

In hoofdstuk 3 is het voorgaande model uitgebreid met een completer model van vereisten en middelen onder managers van kranten. Managers zijn in toenemende mate betrokken bij het managen van de conflicten die ervaren worden bij het voldoen aan de verantwoordelijkheden voor werk en privé. Het probleem bij het balanceren van beide gebieden ontstaat door WPS, hetgeen tot uitdrukking komt in wederzijdse onverenigbaarheid tussen de vereisten vanuit de werk- en privésituatie. Het centrale idee dat ten grondslag ligt aan dit onderzoek is dat werk en privé vereisten leiden tot werkbelasting en verminderd gevoel van betrokkenheid terwijl bronnen in de werk- en privésituatie lijden tot een vergroot gevoel van betrokkenheid en verminderde overbelasting. Als hypothese is gesteld dat WPS en PWS deze relaties beïnvloeden. Innovatief aan de studie is het onderzoek naar zowel vereisten vanuit privé als positieve

aspecten van WPS. Resultaten laten zien dat negatieve beïnvloeding gerelateerd is aan vereisten en resultaten, en positieve beïnvloeding bemiddelt tussen bronnen en resultaten. Dit onderzoek benadrukt het belang om positieve aspecten te meten in termen van het construeren van een meer gebalanceerd geheel van WPS.

In hoofdstuk 4 is het onderwerp ‘crossover’ onderzocht. Crossover, het overbrengen van stress en spanning tussen levenspartners, is onderzocht onder een groep IT-professionals en hun werkende partners. In tegenstelling tot de voorgaande hoofdstukken waarin benadrukt wordt op welke wijze werk en privé stress een direct en schadelijk effect hebben op het welzijn van de medewerker, worden in dit hoofdstuk de onderlinge effecten van stress-factoren en spanning onderzocht. Resultaten vanuit een hiërarchische regressie analyse laten zien dat: (1) voor IT-professionals WPS direct gerelateerd is aan werk-gerelateerde verschijnselen (bijv. burnout en intentie om van werkgever te veranderen); (2) ‘crossover’ effecten zijn gevonden tussen WPS van de IT-professionals en de uitputting en de intentie van hun partner om van werkgever te veranderen. Voor IT-professionals blijkt negatieve affectie een belangrijke indicatie van alle uitkomsten, terwijl voor de partner negatieve affectie slechts een indicatie geeft voor uitputting en psychomatische gezondheid. Het belang van deze bevindingen in relatie tot ‘crossover’ is bediscussieerd.

In hoofdstuk 5 zijn longitudinale gegevens met betrekking tot WPS onderzocht. Een panelstudie is op twee momenten uitgevoerd om de wederzijdse relatie van werkvereisten/bronnen en WPS met overbelasting en verbondenheid in de werksituatie in kaart te brengen. Specifiek is een model van vereisten en bronnen vanuit de werksituatie onderzocht om apart het causale verband met WPS in kaart te brengen. Hypotheses zijn getest bij een groep medewerkers van een pensioenfonds, door gebruik te maken van SEM. Deelnemers vulden twee maal een vragenlijst in, met een tussenperiode van twee

jaar. De resultaten laten in eerste instantie zien dat op tijdstip 1 vereisten vanuit het werk causaal verbonden zijn met negatieve WPS en overbelasting op tijdstip 2. Verder zijn tegengestelde causale verbanden gevonden voor verbondenheid met het werk op tijdstip 1, hetgeen causaal verbonden is met positieve WPS op tijdstip 2. Het bemiddelende effect van WPS is ook getest. Positieve WPS op tijdstip 2 is gevonden in relatie tot werkbronnen op tijdstip 1 en betrokkenheid op tijdstip 2. Het tegengestelde effect is gevonden voor het middelen-model, dat suggereert dat positieve ‘spillover’ wordt gestimuleerd (of getriggerd) door gevoelens van engagement (verbondenheid) op het werk. Conclusies en de gevolgen zijn bediscussieerd in relatie tot WPS literatuur.

Als conclusie kan gesteld worden dat werk, privé en de interactie tussen beide erkend is als een belangrijk onderwerp op de politieke, maatschappelijke en academische agenda. De verbinding tussen beide domeinen is erkend als een groot probleem voor werkgevers, werknemers, families, organisaties en de maatschappij als geheel. Terwijl is geconcludeerd dat WPS belangrijker is (in relatie tot voorgaande onderzoeken), is PWS geïdentificeerd als een significant probleem voor alle werknemer studies. Daarom moeten werkgevers stoppen met de benadering alsof het twee verschillende werelden zijn. De huidige stelling is een antwoord voor de onderzoekers die vragen om het meten van WPS en PWS en ook de positieve effecten van spillover meten. Een specifieke kracht van dit onderzoek is het feit dat meerdere methodologieën zijn gebruikt om het fenomeen te bestuderen. Daarnaast kunnen toekomstige studies hun voordeel doen met het benaderen van WPS en PWS in relatie tot zowel strategische human resource indicatoren (op organisatieniveau) als vanuit het perspectief van toenemende zorg voor ouderen (op maatschappij niveau). Deze stelling heeft bijgedragen aan de vorming van theorie en methodologie over WPS en PWS en geeft richting aan mogelijk onderzoek in de toekomst. Het is gedaan door de balans te overwegen en te balanceren tussen de overwegingen.

